

Woensdag 21 februari

We beginnen deze dag bij de graf tombe van Dante Alighieri (1265 - 1321), een schrijver die een grote indruk op de maatschappij van de middeleeuwen heeft achtergelaten. Dante ligt begraven in Ravenna, maar hij zou veel liever zijn begraven in Florence, zijn geboortestad. Helaas was Dante politiek actief en eindigde hij aan de verkeerde kant van een conflict. Hij werd verbannen uit Florence en heeft de rest van zijn leven doorgebracht door van plek naar plek te reizen en hij stierf uiteindelijk in Ravenna.

Terwijl we bij de graf tombe van Dante zitten, vertelt meneer Makkenze ons met vol enthousiasme over het meesterwerk van Dante. De Divina Commedia. Toen Dante jong was, werd hij verliefd op Beatrice, een wijze vrouw van hoge stand. Hij kon haar alleen van een afstand beminnen en uiteindelijk stierf zij jong. Om zichzelf af te leiden van de pijn die haar overlijden bracht, stortte Dante zich op het schrijven en studeren. In 1313 begon hij aan een boek 'La Commedia'. Een vriend vond het zo prachtig, dat hij het 'La Divina Commedia' noemde, de naam die wij er nu nog steeds voor hebben.

De structuur van het verhaal alleen is al prachtig. Het is opgedeeld in drie delen, elk met 33 strofen van drie regels, maar één strofe heeft een regel meer, waardoor er in elk deel precies honderd regels zitten. De drie verwijst naar de vader, de zoon en de heilige geest en 33 is de leeftijd waarop Jezus stierf.

Het verhaal gaat over een imaginaire droom van Dante. Dante beschrijft hoe Beatrice naar Maria ging om aan haar te vragen of zij haar oude vriend Dante kon meenemen op een tocht door de hel, het vagevuur en de hemel, want Dante was soms arrogant en hoogmoedig, maar volgens Beatrice had hij een goed hart en ze wilde hem het juiste pad wijzen. Ze kreeg toestemming om hem op een tocht van zeven dagen te nemen.

Dante begint in de hel en wordt geleid door Vergilius, die symbool staat voor de wijsheid. Vergilius was de Romeinse geschiedschrijver van de Aeneas. Er zijn verschillende lagen in de hel en ieder mens krijgt een straf die bij de misdaad past. In de bovenste laag van de hel is er een plek die eigenlijk niet zo slecht is. Het is een plek voor mensen zoals Vergilius, die als goed werden beschouwd, maar nooit in God of Jezus hebben geloofd, omdat ze voor de opkomst van het Christendom waren geboren.

In het vagevuur krijgen de mensen ook straffen die bij hun zonde passen, maar alleen tot ze hun zonde hebben afgeleerd en door mogen naar het paradijs.

Als ze aankomen bij het punt waar het vagevuur over gaat naar het paradijs, verlaat Vergilius Dante, Vergilius mag als heiden het paradijs niet betreden. Beatrice leidt Dante verder door het paradijs. Waar Vergilius symbool staat voor de wijsheid, staat Beatrice symbool voor het geloof. Ze laat Dante zien hoe hij dan wél moet leven. Uiteindelijk komt hij bij de hevigste plek in de hemel, waar Jezus, Maria en God zich bevinden. Deze plek is zo heilig dat zelfs Beatrice niet binnentreedt. Bernard van Clairvaux begeleidt Dante voor het laatste stukje. Bernard van Clairvaux staat symbool voor de mystiek, het geloof vanuit het hart.

Deze tocht is het verhaal van Dante toen hij jonger was en verwijst naar de bekeeringsstocht die Dante is ondergaan toen hij rond de 35 jaar oud was. Het duidt een nieuw leven voor Dante aan, een beter leven.

Voordat we weglopen van het grafmonument van Dante, vertelt meneer Makkenze nog iets over Ravenna in de oudheid. Ravenna was een typische Romeinse stad. Het had een 'schaakbordpatroon', de stad was heel geordend ingericht. Een amfitheater ontbrak in Ravenna ook niet. Door de haven van Ravenna is Ravenna verbonden met de Adriatische zee. Ravenna was als gevolg het middelpunt tussen het West-Romeinse Rijk en het Oost-Romeinse Rijk. Na de val van het West-Romeinse Rijk bleef de cultuur voortleven en

nieuwe leiders van het gebied wilden die cultuur ook niet verliezen, maar ze werden wel beïnvloed door noordelijke culturen. Het Oost-Romeinse Rijk verloor echt ook zijn invloed niet. De cultuur uit het oosten werd binnengebracht via Ravenna, dus er is daar een prachtige combinatie van Gotische, Romeinse en Byzantijnse kunst te zien.

We gaan het hebben over vier belangrijke personen. Koning Theodoric, Karel de Grote, keizerin Theodora en Galla Placidia.

We beginnen met Theodoric in de Basilica di Sant'Apollinare Nuovo, een kerk gebouwd door Theodoric. Theodoric was koning van het voormalige West-Romeinse Rijk rond het jaar 520. Hij mengt de Romeinse kunst met aspecten van de Gotische kunst, waarmee hij is opgegroeid. Theodoric heeft veel goeds gedaan voor Ravenna. Hij heeft het watersysteem hersteld en nieuwe infrastructuur vernieuwd. Theodoric was goedgezind bij de keizer van Oost-Romeinse Rijk en de Basilica di Sant'Apollinare Nuovo is daarom gevuld met mozaïeken in de Byzantijnse kunststijl. Het Oost-Romeinse Rijk en dat was ook te zien. De kerk is gebouwd met Gotische architectonische aspecten, maar van binnen is het gevuld met mozaïeken in Byzantijnse stijl. De mozaïeken laten aan de ene kant van de kerk het leven van Jezus zien en aan de andere kant het lijden van Jezus. Daaronder zijn mozaïeken te zien waarop op de ene zijde een stoet maagden op weg is naar Maria met het kind en op de andere zijde een stoet martelaren op weg naar een volwassen Jezus.

Daarna lopen we door naar de Basilica di San Vitale. Keizer Karel de Grote was hier geweest en was schijnbaar erg onder de indruk, want zijn paleis in Aken lijkt enorm veel op de Basilica di San Vitale. Karel de Grote wilde waarschijnlijk dezelfde macht uitstralen als Theodora in deze kerk uitstraalde. Helaas heeft hij om deze reden ook veel kunst uit de kerk gestolen om mee te nemen naar Aken. De Basilica di San Vitale heeft de vorm van een Grieks kruis, de breedte is even lang als de lengte en hij heeft acht hoeken. De acht hoeken kunnen twee betekenissen hebben. De week is ingedeeld in zeven dagen, onze tijd is ingedeeld in zeven dagen. Dus de acht valt buiten de tijd. 'Uit de tijd zijn' is een eufemisme voor dood zijn. De achtste dag kan dus verwijzen naar het leven na de dood en indirect naar de wederkomst van Christus. De acht zou ook kunnen verwijzen naar de eeuwigheid in plaats van de tijd. Het past niet in de zeven dagen die steeds voorbijgaan, maar het blijft voortbestaan.

De apsis van deze kerk is ook versierd met Byzantijnse mozaïeken. De mozaïeken laten o.a. Justilianus, de keizer van het Oost-Romeinse Rijk, en zijn vrouw Theodora. Justilianus heeft grote delen van het oude West-Romeinse Rijk veroverd om het te herstellen en Theodora was hierbij onmisbaar. Theodora was een erg intelligent vrouw die Justilianus enorm heeft geholpen met het herstellen van het oude West-Romeinse Rijk.

Vlak naast de kerk staat het Mausoleum van Galla Placidia. Placidia was een vrouw getrouwd met een Gotische generaal die echter jong stierf, waarna ze jarenlang de ongekroonde koningin van het huidige Italië was. Ze was erg intelligent en heeft goed geregeerd over het gebied. Ze ligt daarentegen niet begraven in haar mausoleum, maar in Rome. Men heeft geen idee wie er wél in het Mausoleum ligt begraven. Dit is gebeurd, omdat het origineel geen mausoleum was, maar een deel van een andere kerk, die er eerder al stond, maar was weggehaald.

Het mausoleum hangt vol met symbolische kunst. Zo is de meander, het symbool voor de eeuwigheid, te zien en acanthusbladeren. Die staan met hun prikkels voor de pijn die christenen moeten doorstaan om dichterbij God te komen.

Aan het eind van deze dag rijden we door naar Venetië, waar we de laatste twee dagen van de reis zullen doorbrengen.

